

Viešojo sektoriaus subjekto metinės veiklos ataskaitos ir
viešojo sektoriaus subjektų grupės metinės veiklos
ataskaitos rengimo tvarkos aprašo
1 priedas

LIETUVOS DAILĖS MUZIEJUS
2019 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

2020-02-10
Didžioji g. 4, Vilnius

VADOVO ŽODIS

Lietuvos dailės muziejui 2019-ji buvo esminių permainų metai. Metų pradžioje savo veiklą muziejuje baigė keturis dešimtmečius jam vadovavęs ilgametis muziejaus direktorius Romualdas Budrys ir nuo tų pačių metų balandžio 2-sios dienos LDM ėmė vadovauti konkursą laimėjęs naujasis vadovas dr. Arūnas Gelūnas, kurio pristatyta veiklos programa numatė konkrečius strateginius pokyčius, laukiančius muziejaus artimiausių penkerių metų laikotarpiu.

Dar viena svarbi permaina įvyko LDM padalinyje Nacionalinėje dailės galerijoje, kuri metų viduryje radikaliai atnaujino didelę savo pastoviosios ekspozicijos dalį – šis atnaujinimas sutapo su NDG švenčiamu veiklos dešimtmečiu, kuris pasižymėjo ryškių nacionalinių ir tarptautinių meno parodų ir projektų gausa. Kitu įsimintinu įvykiu NDG tapo garsaus tapytojo Augustino Savicko gimimo 100-mečiui skirta paroda, sutraukusi gausų lankytojų būrį.

Šiais metais pradėtas vykdyti kito svarbaus muziejaus padalinio – Radvilų rūmų muziejaus – atnaujinimo projektas: liepos 16-ją rūmai uždaryti einamajam remontui, o gruodžio mėnesį viename iš jų korpusų (Liejyklos g.) prasidėjo ES projekto, būsimąjį „Užsienio meno muziejaus“ statybos rangos darbai. Tais pačiais metais Kultūros ministerija patvirtino įtraukianti Radvilų rūmų pilno atstatymo ir pritaikymo muziejinei veiklai projektą į Valstybės investicijų programą – aplinkybė, kuri visam muziejui reiškė tikrą strateginį proveržį. Jau 2020 metų pavasarį vienas iš rūmų korpusų pakvies į reikšmingą ir tarptautiniu mastu Vladimiro Tarasovo dovanojamos kolekcijos pristatymą pirmąją paroda „Protesto menas: Sovietmečio nepaklusnieji“. Iš kitų svarbių investicinių projektų paminėtinas Prano Gudyno restauravimo centras, kuriame rangovai intensyviai tęsė darbus.

I SKYRIUS STRATEGINIO VEIKLOS PLANO ĮGYVENDINIMAS

PIRMASIS SKIRSNIS KONTEKSTO (APLINKOS) ANALIZĖ

Valstybės raidos būklė, kultūros politikos naujieji siekiai ir jos atnaujinimo strategija įtakoja Lietuvos dailės muziejaus (toliau – muziejus) veiklą ir jo plėtrą. Padidėjusios muziejaus veiklos apimtys, nulemtos išaugusių visuomenės kokybinių poreikių, formuoja didesnę investicijų poreikį, kuris šiuo metu yra nepakankamas.

Lietuvos dailės muziejus, siekdamas plėsti teikiamų muziejinių, edukacinių ir kultūrinių paslaugų spektrą bei atnaujinti daugiafunkcinei kultūrinei veiklai pritaikytas muziejines patalpas, kurios atitiktų tarptautines ICOM muziejines normas, ir naujai pristatyti ir aktualizuoti visuomenei žymiai didesnę sukaupitą ir saugomą eksponatų skaičių, bei atsižvelgdamas į augančio kultūrinio turizmo srautus ir e-projektų paklausą, siekia gauti valstybės investicijas muziejinės infrastruktūros atnaujinimui.

2019 metais toliau buvo tęsiami ES lėšomis finansuojami projektai – „Vilniaus Jonušo Radvilos rūmų rytų paviljono ir pietų korpuso aktualizavimas“, „Prano Gudyno restauravimo centro pritaikymas kultūros paslaugoms“ – įvykdyti viešieji pirkimai, įgyvendinami rangos darbai, Kultūros ministerijos skirtas finansavimo lėšos investicijų projektui „Lietuvos dailės muziejaus Vilniaus Jonušo Radvilos rūmų, Vilniaus g. 24, Vilniuje, 3B3p ir 12C3p korpusų stogo remonto darbai“ buvo įsisavintos 100 proc. Šiais metais buvo sėkmingai parengtos ir pateiktos paraiškos valstybės investicijų programai ir gautas finansavimas visų Radvilų rūmų remontui ir rekonstrukcijai – patvirtintas investicijų projektas „Vilniaus Jonušo Radvilos rūmų Vilniuje, Vilniaus g. 24 pritaikymas muziejinei veiklai“, kurio bendra vertė viršija 26 mln. eurų.

Muziejus tęsė dalyvavimą ES dvišalėse ir daugiašalėse programose, kuriose integruotai pristatomas bendras europinis paveldas ir aktualizuojama nacionalinių meno vertybių įvairovė Europoje. Tęsiant LIMIS plėtros ir modernizavimo projekto „Virtualus muziejus“ įgyvendinimą, LIMIS sistema pritaikoma naujų muziejų elektroninių paslaugų teikimui visuomenei. Per metus įsisavinta beveik pusantro milijono projekto biudžeto lėšų. Isigijus naujos techninės ir programinės įrangos, skirtos skaitmeninimo veikloms vykdyti, sustiprintas Lietuvos muziejų skaitmeninimo centrų tinklas. Vykdamas projektą pradėti kurti audiogidai, skirti vaikams pritaikytoms muziejų ekspozicijoms, reprezentaciniai muziejų virtualūs turai, Lietuvos liaudies buities muziejaus lauko ekspozicijos medinių pastatų 3D modeliai (su tekstūra), buvo kuriamas kultūros paveldo skaitmeninis turinys, skirtas LIMIS el. paslaugoms, vykdytos kitos į projektą įtrauktos veiklos.

Įgyvendinant XVII Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos įgyvendinimo plano prioritinės krypties 2.4 „Kultūros paslaugų prieinamumo didinimas visoje Lietuvoje“ uždavinius bei vertinant muziejaus lankytojų poreikių kokybės reikalavimus, sudarytos lankytojams palankios sąlygos turiningai praleisti laisvalaikį, atsižvelgiant net į mažiausias pajamas gaunančių lankytojų galimybes – muziejus aktyviai dalyvavo vykdamas Kultūros ministerijos organizuoto nemokamų paskutinių mėnesio sekmadienių muziejų lankymo programoje, vykdomas „Kultūros paso“ projektų kūrimas ir laimėtų projektų įgyvendinimas. Muziejus taiko lanksčią kainų ir nuolaidų sistemą tiek Lietuvos gyventojams, tiek užsienio svečiams. Prisidedant prie neformalaus švietimo, buvo plėtojama ir stiprinama Muziejaus veikla vykdamas kultūrinio svetingumo programas. Muziejus rengia ir vykdo mokiniams ir suaugusiems skirtas ne tik edukacines programas, bet ir meno sklaidos, kultūrinių susitikimų ir kt. renginius.

Lietuvos dailės muziejaus stabiliai ir planingai veiklai neigiamą įtaką daro neapibrėžta įstaigų bendrųjų funkcijų konsolidavimo politika. Nekonkretūs terminai trukdo planuoti žmogiškųjų išteklių panaudojimą, tobulinti įstaigos struktūrą, stabdo darbo vietų optimizavimo procesą. Keičiant bendrųjų funkcijų konsolidavimo procesų vykdymo terminus, įstaiga dirba

nuolatinio laukimo, nepastovumo aplinkoje, tai trukdo priimti sprendimus formuojančius įstaigos finansinės ir ūkinės veiklos politiką.

Neužtikrintas projektų finansuojamų iš Kultūros tarybos lėšų finansavimas trukdo tikslingai planuoti lėšas, nes negavus finansavimo ar gavus nepakankamą finansavimą, lėšos turi būti perskirstomos, todėl tenka atsisakyti kitų numatytų veiklų, projektų, koreguoti planus.

ANTRASIS SKIRSNIS STRATEGINIŲ TIKSLŲ ĮGYVENDINIMAS

1 strateginis tikslas: *Ugdyti visuomenės kultūrinį bendradarbiavimą, pristatant jai nacionalines ir pasaulio meno ir kitas kultūros vertybes Lietuvoje ir užsienyje*

1 lentelė. Strateginį tikslą įgyvendinančios programos ir Lietuvos Respublikos atitinkamų metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatyme patvirtintų asignavimų panaudojimas

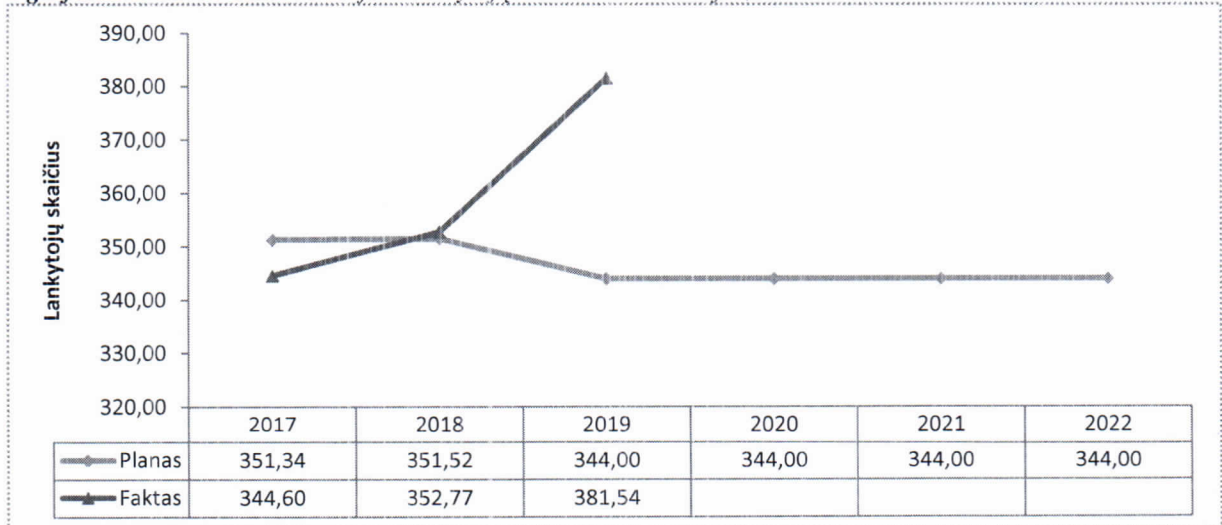
Programos kodas	Programos pavadinimas	Asignavimų panaudojimas (tūkst. Eur)			
		Asignavimų planas	Asignavimų planas*, įskaitant patikslinimus ataskaitiniam laikotarpiui	Panaudota asignavimų	Panaudota asignavimų nuo asignavimų, nurodytų asignavimų plane, įskaitant patikslinimus ataskaitiniam laikotarpiui, dalis (proc.)**
1	2	3	4	5	6
01-01	Muziejaus rinkinių kaupimas, saugojimas, pristatymas ir populiarinimas	5626,0	5825,5	5805,0	99,6
<i>Iš jų ES ir kita tarptautinė finansinė parama</i>					
01-02	Kultūros vertybių skaitmeniniams, skaitmeninio turinio kūrimas ir sklaida	209,0	209,0	208,8	99,9

* Jeigu asignavimų plane, įskaitant patikslinimus ataskaitiniam laikotarpiui, asignavimai didėja ar mažėja daugiau nei 5 proc. lyginant su asignavimais, nurodytais asignavimų plane, to priežastys trumpai paaiškinamos po lentele. Paaiškinimai pateikiami dėl patikslintų asignavimų programos lygiu.

** Jeigu asignavimų panaudojimo procento nuokrypiai viršija 10 proc., jie ir jų priežastys trumpai paaiškinami po lentele.

Strateginis tikslas vertinamas šiuo efekto kriterijumi:

1 grafikas. *Lietuvos dailės muziejaus lankytojų skaičiaus tendencijos, tūkst. žm.*

Lietuvos dailės muziejus pasiekė aukštą parodų, ekspozicijų ir edukacinių užsiėmimų bei kitų renginių lankomumo rodiklį. Šie metai itin sėkmingi muziejui buvo ir lankytojų skaičiaus augimo požiūriu: vietoje suplanuotų 344 000 metinių lankytojų, įvairių LDM padalinių duris 2019-siais pravėrė net 381544 meno mylėtojai. Prie to, manoma, prisidėjo tiek muziejaus ekspozicijų ir parodų kokybė, tiek vis populiarėjanti nemokamų muziejaus lankymo savaitgalių iniciatyva. Džiugu, kad dideli lankytojų srautai susipažino su muziejinėmis vertybėmis ne tik tradiciškai labiausiai lankomame Palangos gintaro muziejuje (120503 lankytojai), tačiau ir Nacionalinėje dailės galerijoje (69066), Taikomosios dailės ir dizaino muziejuje (59985), o taip pat Laikrodžių muziejuje (42743) ir Vilniaus paveikslų galerijoje (40090).

Šį rodiklį stengiamasi išlaikyti atnaujinus Nacionalinės dailės galerijos ekspoziciją, suformavus ilgalaikę tarptautinių ir nacionalinių parodų rengimo strategiją, pradėjus taikyti naujas komunikacijos formas. Muziejaus tikslas – dėti pastangas, kad planuojamu laikotarpiu būtų išlaikytas stabilus lankytojų skaičius.

2019 metais Muziejus prisidėjo prie iniciatyvos organizuojant nemokamus nuolatinių ekspozicijų lankymus paskutinį mėnesio sekmadienį. Tai akivaizdžiai turėjo didelę įtaką lankytojų skaičiaus augimui, nes nemokamų ekspozicijų lankymo paskutinį mėnesio sekmadienį metu apsilankė beveik 54 tūkst. lankytojų.

Siekiant tikslo, bus tęsiamas ekspozicijų atnaujinimas, plėtojami išskirtinės vertės ir svarbos tarptautinių parodų projektai, pristatomos naujai įsigytos unikalios kolekcijos (V. Tarasovo ir A. Kašubienės dovanotos kolekcijos), diegiamos naujos komunikacijos formos, stiprinama edukacinė veikla, kuriant naujus tikslinių programų projektus ir juos susiejant su visuomenės socialinių grupių kultūriniais interesais, įvertinant žmonių su negalia kultūrinių poreikių naujausių tyrimų duomenis. Lankytojų skaičiaus didėjimo bus siekiama atkuriant kunigaikščio J. Radvilos rūmų ansamblį Vilniuje (VIP lėšomis), kuriame bus sukurtas daugiavertis muziejinis centras, modernizuojant ekspozicijas, pristatant naujai įsigytas kolekcijas, plėtojant meno renginių programas muziejaus istorinių pastatų ansambliuose tiek sostinėse, tiek ir kituose miestuose esančiuose muziejaus padaliniuose.

Lietuvos dailės muziejaus misija – kaupti, saugoti, tirti, restauruoti, pristatyti ir populiarinti nacionalinės vertės dailės kūrinius ir kitas kultūros vertybes, sudarant sąlygas įvairiapusiam visuomenės švietimui ir kultūrinio pobūdžio socialinių programų įgyvendinimui.

Muziejus, įgyvendindamas strateginį veiklos planą, vykdė dvi programas „Muziejaus rinkinių kaupimas, saugojimas, pristatymas ir populiarinimas“ ir „Kultūros vertybių skaitmeninimas, skaitmeninio turinio kūrimas ir sklaida“.

Programos „Muziejaus rinkinių kaupimas, saugojimas, pristatymas ir populiarinimas“ pagrindinis tikslas – išsaugoti, pristatyti ir populiarinti nacionalinės dailės ir kitas kultūros vertybes. Siekiant šio tikslo, buvo numatytos pagrindinės vykdytinos priemonės, darbų kryptys, siektini rezultatai, šie planai buvo sėkmingai įgyvendinti:

– Muziejaus kolekcijos 2019-siais pasipildė 1691 nauju eksponatu, iš kurių kai kurie itin vertingi: paminėtina Pranciškaus Smuglevičiaus reta akvarelė „Romos griuvėsiai“ ir Meiseno manufaktūroje sukurtas porcelianinis laikrodis su Abiejų Tautų Respublikos heraldika. Pažymėtina, kad šiais metais muziejus rinkinių papildymui skyrė rekordinę savo uždirbtų lėšų sumą – 47 tūkst. eurų. Kartu su valstybės skirtais beveik 94 tūkst. eurų tai buvo didžiausia fondų plėtrai skirta suma per pastaruosius penketą metų;

– restauruoti ir konservuoti eksponatai, siekiant užtikrinti jų išsaugojimą ir sudarytos galimybės juos eksponuoti visuomenei muziejų ekspozicijose bei parodose;

– užtikrintas nuolatinių ekspozicijų ir ilgalaikių parodų veikimas, atidarytos naujos laikinos parodos iš Lietuvos dailės muziejaus, kitų Lietuvos ir užsienio muziejų rinkinių. Nacionalinėje dailės galerijoje, paminint 10-ies metų jubiliejų, atnaujinta ekspozicija ir atidaryta paroda „Saldus ateities prakaitas“, Vilniaus paveikslų galerijoje, tęsiant parodų ciklą skirtą Vilniaus 700 metų jubiliejui „Vilniaus gatvės“, atidaryta II-oji šio ciklo paroda „Didžioji gatvė“;

– siekiant pagerinti teikiamų paslaugų kokybę, muziejus pradėjo vykdyti Radvilų rūmų

muziejaus remonto darbus, atnaujinant ekspozicines erdves, edukacinių užsiėmimų ir kitas patalpas;

- vykdytas muziejinių vertybių populiarinimas užsienyje, eksponuojant muziejines vertybes parodose užsienio šalyse;
- vykdyti edukaciniai užsiėmimai moksleiviams ir suaugusiems, sudarytos tinkamos sąlygos jaunimo kultūriniam švietimui tiek Vilniaus mieste, tiek Lietuvos regionų mokyklose;
- publikuoti įvairūs leidiniai, parodų katalogai, knygos bei elektroniniai leidiniai, siekiant plėsti meno vertybių populiarinimą Lietuvoje ir už jos ribų;
- skatintas didesnis visuomenės domėjimasis kultūros paveldu, jo išsaugojimu bei vystymosi tendencijomis, rengiant ne tik fizines bet ir virtualias parodas.

Pagrindinis programos „Kultūros vertybių skaitmeninimas, skaitmeninio turinio kūrimas ir sklaida“ tikslas – didinti prieinamumą prie Lietuvos muziejuose saugomo kultūros paveldo skaitmeninio turinio. Siekiant šio tikslo, vykdytos pagrindinės priemonės, darbų kryptys, pasiekti planuoti rezultatai. Rekordiniai eksponatų skaičiai visuomenei tapo prieinami ir elektroninėje erdvėje – į Europos kultūros portalą „Europeana“ muziejaus LIMIS centro, švenčiančio savo veiklos 10-metį, skaitmenintojai įkėlė net 14604 suskaitmenintus kultūros paveldo objektus, o iš viso LDM per metus suskaitmenintos 18773 kultūros paveldo vertybės. Lietuvos dailės muziejus, vykdydamas nacionalinio muziejų skaitmeninimo kompetencijos centro funkcijas, ne tik administravo ir plėtojo visiems Lietuvos muziejams skirtą Lietuvos integralią muziejų informacinę sistemą (LIMIS), organizavo, koordinavo muziejuose saugomų kultūros paveldo objektų skaitmeninimo veiklas, bet ir konsultavo muziejus šiais klausimais, organizavo seminarus, kvalifikacijos kėlimo kursus. Skaitmeninimo srityje dirbantiems muziejininkams Vilniuje, Klaipėdoje, Šiauliuose, Kaune surengtuose mokymuose, seminaruose kvalifikaciją pakėlė 334 Lietuvos muziejų darbuotojai. Išvykų į muziejus metu ir pagal kitų juridinių ir fizinių asmenų prašymus buvo nufotografuota apie 2000 kultūros paveldo objektų. Iš viso kitiems juridiniams ir fiziniams asmenims 2019 m. buvo sukurti 8305 skaitmeniniai vaizdai, pagal gautus prašymus pakartotiniam naudojimui pateikti 1407 skaitmeniniai vaizdai.

Direktorius

Arūnas Gelūnas